

Recensie dissertatie Ton de Kraay

Differentiation to improve the articulation between levels in the teaching of English in primary and secondary education in the Netherlands.

De Kraay, jarenlang collega Pabo Engels op de Hogeschool Rotterdam, heeft zijn promotie onderzoek in vier deelstudies verricht: een literatuurstudie naar de geschiedenis van het onderwijs Engels in de Nederlandse context; een vragenlijstonderzoek naar het verschil in aanpak van het onderwijs Engels tussen basis- en voortgezet onderwijs; een literatuurstudie naar de onderscheiden vormen van gedifferentieerd onderwijs; een experimentele studie naar de effecten van gedifferentieerd taalonderwijs Engels en een Delphi-procedure (waarbij de meningen van een groot aantal experts wordt gevraagd) onder de deelnemende docenten om na te gaan welke aspecten nog verbeterd kunnen worden om toekomstige implementatie te kunnen optimaliseren.

Engels is inmiddels een vertrouwd onderdeel in het basisonderwijs, maar de vormen van lesgeven lopen sterk uiteen. In sommige scholen worden de lessen Engels pas in groep 8 aangeboden, andere beginnen al bij de kleuters, al dan niet met de inzet van native speakers (!). Hierdoor komen de leerlingen met zeer wisselende niveaus de brugklas binnen. En daar, in de brugklas, gaat het vaak mis, stelt de Kraay. Volgens hem is het voor de vo-docenten haast onmogelijk om goed op de grote verschillen in te spelen. Ook komen in het vo andere vaardigheden centraal te staan. Zo ligt op de basisschool nog veel nadruk op spreekvaardigheid, terwijl in het vo de aandacht vaak verschuift naar grammaticaregels en begrijpend lezen. De Kraay onderschrijft het belang van spreekvaardigheid in het basisonderwijs met name vanwege het feit dat spreken blijkbaar een 'fun'-verhogende activiteit is (!) en derhalve ook werkt als motivatie verhogende factor! Ten aanzien van grammatica komt hij tot het verbluffende percentage van 30-40% aan bestede tijd binnen de lessen in het voortgezet onderwijs. Dit gaat dan, logischerwijs, ten koste van beschikbare tijd aan andere activiteiten.

De Kraay besteedt een flink deel aan de geschiedenis van het gebruik van gedifferentieerde instructie in de Nederlandse context en mondt uit in een beschrijving van de effecten ervan. Hij benadrukt de effecten van gedifferentieerde instructie en beschrijft hoe een aspect als *rekening houden met individuele leerder verschillen* te veel wordt veronachtzaamd. Hij beschouwt dit als een van de meest essentiële aspecten van motivatie verhogende factoren. Tegelijkertijd is hij zich bewust van de beperkte mogelijkheden voor gedifferentieerde instructie in een reguliere onderwijssetting; hij spreekt van convergerende differentiatie wanneer zwakke presteerders worden uitgedaagd grotere stappen te maken, maar reeds voldoende presterende leerlingen worden te weinig gestimuleerd ook grote stappen te maken en de uitkomsten zullen daardoor dichter bij elkaar komen te liggen. Idealiter zou een divergerende differentiatie, waarin alle leerders grote stappen maken en de verschillen dus eigenlijk nóg groter worden, de norm moeten zijn.

Geruime aandacht besteedt De Kraay aan het stimulerende effect van samenwerkende leerders. Terzijde merkt hij op dat wanneer leerders een keuze hebben in (les-/leer-) onderwerpen en duidelijk gestimuleerd worden in het zichtbaar krijgen van eigen voortgang en groei dit sterk motivatie bevorderend werkt. Hij noemt het "noticing the gap" als een belangrijk 'instrument' waarmee leerders zicht krijgen op ontbrekende elementen in hun taalontwikkeling. Hieronder een aantal aanbevelingen die De Kraay noemt uit zijn bevindingen:

1. Break the routine of the classroom by varying learning tasks and the presentation format;
2. Show students that you accept and care about them and their progress;
3. Recognize students' effort and achievement;

4. Be mentally and physically available to respond to your students' academic needs in the classroom;
5. Increase the amount of English you use in the language classroom;
6. Make learning tasks more attractive by adding new and humorous elements to them;
7. Relate the subject content and learning tasks to the everyday experiences and backgrounds of the students;
8. Consistently encourage students by drawing their attention to the fact that you *believe* in their effort to learn and their capabilities to succeed.

Als afsluiting van dit hoofdstuk van zijn dissertatie noemt De Kraay het belang van goede assessment en effectieve feedback. Vooral het laatste is veelal afwezig in de lespraktijk, zo concludeert hij.

In hoofdstuk 5 propageert De Kraay de vorming van een lesprogramma voor gedifferentieerde instructie.

Als grondhouding van de docent ziet De Kraay:

- Het hebben van een positieve pedagogische verhouding met leerders;
- Het hebben van grote verwachtingen van zijn/haar leerders;
- Het hebben van een positieve houding t.o.v. verandering.

Daarbij suggereert hij een zestal basisvoorwaarden:

- Focus op 'classroom practice' en 'research-based' kennis van doceren en leren;
- Betrek docenten actief bij hun professionele ontwikkeling m.b.t. hun dagelijkse praktijk;
- Laat docenten zich ontwikkelen in samenwerking met collega's en experts;
- Investeer zeer geruime tijd in scholing en ontwikkeling;
- Wees op de hoogte van de kennis, opvattingen en (dagelijkse) ervaringen van docenten;
- Houd rekening met organisatorische aspecten van de school.

Daarnaast wordt de docent geacht rekening te houden met:

- Tijd nemen voor revisie en discussie over vorderingen tussen leerders onderling en met de docent;
- Vermijdt becijferen indien mogelijk óf leg relatie tussen prestatie en persoonlijk groei en eisen van het curriculum;
- Werk in de richting van zelfgestuurde onderwijskundige activiteiten;
- Creëer (bewust) momenten voor formatief assessment;
- Arrangeer gestructureerde en geformaliseerde (peer-)feedback m.b.t. succes en falen;
- Groepeer leerders aan de hand van leervermogen en interesse;
- Organiseer gezamenlijke leeractiviteiten.

De taalleerders op hun beurt:

- Hebben een keuze in het proces en hun product van leren;
- Dragen bij aan content, proces en product uit eigen persoonlijk interesse;
- Werken samen met klasgenoten;
- Evalueren hun eigen leerproces en -product en prestatie;
- Leren 'deeper processing' om zo tot "notice the gap" in staat te zijn;
- Maken gebruik van rubrics om op eigen taalontwikkeling te focussen.

Om bovenstaande items te verifiëren voerde De Kraay een Delphi onderzoek uit waarbij de meningen van een groot aantal experts (m.n. docenten Engels) werd gevraagd en door de antwoorden van de andere experts (anoniem) terug te koppelen werd geprobeerd tot 'consensus' te komen. In zijn conclusies schrijft De Kraay dat de ontwikkelde suggestie voor gedifferentieerd doceren van het Engels positieve effecten heeft op de groei van taalvaardigheden, maar ook de motivationele aspecten van het leren van Engels.

Als afsluiting heeft De Kraay nog een "to-do" lijstje voor docenten: het hebben van een positieve houding t.o.v.:

1. De verschillende taalvaardigheden in de klas;
2. Veranderen van opdrachten en activiteiten om tegemoet te komen aan de behoeften en bekwaamheden van de leerder;
3. Een constructieve communicatie met het basisschool over Engels;
4. Het voortdurend bereid zijn tot ontwikkeling en uitbreiding van hun methodologische repertoire;
5. Het blijven met onderwijskundige ontwikkelingen in het algemeen en taalonderwijs in het bijzonder.

De Kraay concludeert dat de ontwikkelde treatment voor het geven van gedifferentieerd onderwijs Engels positieve effecten heeft op zowel de taalontwikkeling als op de attitude ten opzichte van het onderwijs Engels. Het lijkt geen twijfel dat zijn onderzoek heel nuttige en valide aspecten van het leren van Engels heeft belicht. Aspecten die feitelijk van toepassing zijn op zowel primair als voortgezet Engels.

N.a.v. *Differentiation to improve the articulation between levels in the teaching of English in primary and secondary education in the Netherlands*. Proefschrift Universiteit Groningen. Door Ton de Kraay.

[file:///C:/Users/wyk/Downloads/DifferentiationtoimproverthearticulationbetweenlevelsinprimaryandsecondaryeducationintheNetherlands-A.P.deKraay2016%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/wyk/Downloads/DifferentiationtoimproverthearticulationbetweenlevelsinprimaryandsecondaryeducationintheNetherlands-A.P.deKraay2016%20(1).pdf)